MATERIAŁ WIZUALNY

ZESTAW POWTÓRKOWY W FORMACIE MATURALNYM (WOS)

Zadania zamknięte i otwarte z materiałami źródłowymi

Idealny do powtórek, sprawdzianów i przygotowania do matury

WIEDZA | DEMOKRACJA | PRAWO | SPOŁECZEŃSTWO | POLITYKA | ANALIZA

ZADANIE 1. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Demokracja przedstawicielska opiera się na zasadzie

A. podziału władzy.
B. suwerenności narodu.
C. równości obywateli wobec prawa.
D. bezpośredniego głosowania we wszystkich sprawach.

A	B	C	D
	✓		

ZADANIE 2. (0–2)

Zapoznaj się z materiałem źródłowym, a następnie wykonaj polecenia.

Tekst źródłowy

„Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, art. 4

WOS • społeczeństwo • polityka • obywatelstwo • prawo

MATERIAŁ WIZUALNY

COPYRIGHT

Zestaw powtórkowy w formacie maturalnym (WOS)

© Wszelkie prawa zastrzeżone.
Żadna część tego materiału nie może być kopiowana, rozpowszechniana ani udostępniana bez zgody właściciela praw.
Materiał został przygotowany do użytku edukacyjnego i powtórkowego.

Produkt cyfrowy do samodzielnej nauki oraz wykorzystania edukacyjnego.

MATERIAŁ WIZUALNY

SPIS TREŚCI

00 — Capa
01 — Copyright
02 — Spis treści
03 — Wprowadzenie
04 — Subcapa modułu 01
05 — Jak pracować z zestawem
06 — Społeczeństwo i wyobraźnia socjologiczna
07 — Socjalizacja, role i grupy społeczne
08 — Kultura, normy i dewiacja
09 — Nierówności społeczne i ruchliwość
10 — Subcapa modułu 02
11 — Konstytucja, państwo i obywatel
12 — Demokracja, wybory i partie
13 — Samorząd, media i opinia publiczna
14 — Prawa człowieka i społeczeństwo obywatelskie
15 — Subcapa modułu 03
16 — Gospodarka rynkowa i praca
17 — Polityka społeczna i nierówności
18 — Globalizacja i współczesne wyzwania
19 — Subcapa modułu 04
20 — Analiza tekstu źródłowego
21 — Analiza danych i wykresów
22 — Porównanie stanowisk
23 — Wypowiedź argumentacyjna
24 — Interpretacja materiału wizualnego
25 — Subcapa modułu 05
26 — Karta odpowiedzi — zadania zamknięte
27 — Miejsce na odpowiedzi krótkie
28 — Miejsce na odpowiedzi rozszerzone
29 — Checklist przed maturą
30 — Powtórka pojęć kluczowych
31 — Tabela samooceny
32 — Plan 7-dniowej powtórki
33 — Mini-arkusz bonusowy 1
34 — Mini-arkusz bonusowy 2
35 — Strona końcowa / notatki własne

MATERIAŁ WIZUALNY

WPROWADZENIE

Ten materiał został przygotowany po to, aby ułatwić powtórkę najważniejszych treści z WOS-u w formie zbliżonej do arkusza maturalnego. Znajdziesz tu zadania zamknięte i otwarte, krótkie materiały źródłowe, polecenia wymagające analizy oraz ćwiczenia, które pomagają łączyć teorię z praktyką.

Możesz korzystać z zestawu samodzielnie, w parach, podczas lekcji, zajęć wyrównawczych albo w ramach przygotowania do sprawdzianu i matury.

Pracuj spokojnie, analizuj polecenia krok po kroku i wracaj do trudniejszych zagadnień tyle razy, ile potrzebujesz.

Jak najlepiej korzystać z materiału?

1. Czytaj polecenie uważnie.
2. Zaznacz najważniejsze informacje w źródle.
3. Odpowiadaj konkretnie i rzeczowo.
4. Po zakończeniu wróć do błędów i popraw odpowiedzi.

ZADANIA
sprawdź swoją wiedzę i umiejętności

ANALIZA
pracuj ze źródłami i poleceniami

ŹRÓDŁA
poznaj różne typy materiałów źródłowych

MODUŁ 01

JAK PRACOWAĆ Z ZESTAWEM

Wprowadzenie do pracy z zadaniami maturalnymi z WOS-u

> *Czytanie poleceń, analiza źródeł i uporządkowana odpowiedź to klucz do skutecznej powtórki.*

JAK KORZYSTAĆ Z ZESTAWU KROK PO KROKU

MATERIAŁ WIZUALNY

1 Co znajdziesz w tym materiale?

Zadania zamknięte, zadania krótkiej odpowiedzi, analiza źródeł, tabele, wykresy, fragmenty tekstów i sytuacje społeczne.

2 Na co zwracać uwagę w poleceniu?

- **wskaż** – wybierz właściwą odpowiedź
- **wyjaśnij** – podaj przyczyny, przebieg lub skutki
- **uzasadnij** – przedstaw argumenty popierające Twoje stanowisko
- **porównaj** – wskaż podobieństwa i różnice
- **oceń** – przedstaw własną opinię i ją uzasadnij
- **zinterpretuj** – wyjaśnij sens informacji zawartych w źródle

3 Jak pracować ze źródłem?

1. Przeczytaj tytuł i polecenie.
2. Sprawdź, czego dotyczy materiał.
3. Zaznacz słowa kluczowe.
4. Odpowiadaj tylko na to, o co pytają.

4 Dobra odpowiedź

odpowiedź zbyt ogólna	odpowiedź konkretna i oparta na źródle
✗ Rząd wprowadza różne ustawy.	✓ Rząd wprowadza ustawy, aby regulować życie społeczne i gospodarcze państwa.
✗ Społeczeństwo jest ważne dla państwa.	✓ Społeczeństwo ma wpływ na państwo poprzez wybory, opinie publiczne i działalność obywatelską.
✗ Wykres pokazuje dane.	✓ Wykres pokazuje wzrost poparcia dla partii X w latach 2015–2023.

Pamiętaj:
w WOS-ie liczy się nie tylko wiedza, ale także uważna analiza polecenia.

PRZYKŁAD POLECENIA:

Wyjaśnij, jakie znaczenie mają wybory w państwie demokratycznym.

→ Zwróć uwagę: czasownik: **wyjaśnij** czego dotyczy: **znaczenie wyborów w państwie demokratycznym**

ARKUSZ 01 —
SPOŁECZEŃSTWO I WYOBRAŹNIA SOCJOLOGICZNA

MATERIAŁ WIZUALNY

CZĘŚĆ I — ZADANIA ZAMKNIĘTE I KRÓTKIE

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

Życie jednostki nie toczy się w próżni. Na nasze zachowania wpływają normy społeczne, grupy, do których należymy, oraz instytucje takie jak rodzina, szkoła i państwo. Socjologia bada właśnie te zależności między człowiekiem a społeczeństwem.

ZADANIE 1. (0–1)

Czym zajmuje się socjologia?

Wybierz właściwą odpowiedź.

A Badaniem przyrody nieożywionej i zjawisk fizycznych.

B Badaniem społeczeństwa, jego struktur, procesów i instytucji.

C Projektowaniem rozwiązań technicznych i inżynieryjnych.

D Badaniem funkcjonowania organizmów i ich biologii.

Odpowiedź: ☐

ZADANIE 2. (0–2)

Oceń prawdziwość poniższych zdań dotyczących relacji między jednostką a społeczeństwem.
Wstaw znak X w odpowiednie pola tabeli.

	Zdanie	Prawda	Fałsz
1.	Jednostka kształtuje normy społeczne, a społeczeństwo ich nie wpływa na nią.		
2.	Instytucje społeczne wpływają na zachowania jednostki i porządkują życie zbiorowe.		
3.	Społeczeństwo składa się wyłącznie z jednostek niezależnych od siebie.		

ZADANIE 3. (0–2)

Wyjaśnij, na czym polega wyobraźnia socjologiczna.

.....

.....

.....

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY B

ZADANIE 4. (0–2)

Na podstawie schematu wskaż dwie instytucje społeczne i krótko opisz ich rolę.

1. Instytucja: .....

   Rola: .....

   .....

2. Instytucja: .....

   Rola: .....

   .....

   .....

ARKUSZ 02 — SOCJALIZACJA, ROLE I GRUPY SPOŁECZNE

MATERIAŁ WIZUALNY

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

Uczeń każdego dnia funkcjonuje w kilku środowiskach jednocześnie. W domu pełni rolę dziecka, w szkole — ucznia, a w grupie rówieśniczej — kolegi lub przyjaciela. W każdym z tych miejsc spotyka się z innymi oczekiwaniami i zasadami.

ZADANIE 5. (0–4)

Połącz pojęcia z ich definicjami.

1. **socjalizacja**	•	pozycja jednostki w grupie społecznej, wynikająca z pełnionej funkcji i praw z nią związanych.
2. **rola społeczna**	•	długotrwała, oparta na bezpośrednich więziach emocjonalnych relacja między ludźmi (np. rodzina, grupa przyjaciół).
3. **status społeczny**	•	proces przyswajania norm, wartości i wzorów zachowań, dzięki któremu jednostka staje się członkiem społeczeństwa.
4. **grupa pierwotna**	•	wzór zachowania oczekiwany od jednostki zajmującej określoną pozycję społeczną.

ZADANIE 6. (0–1)

Która z poniższych sytuacji najlepiej pokazuje działanie socjalizacji wtórnej?

A. Dziecko uczy się zasad dobrego zachowania od rodziców.

B. Student uczestniczy w zajęciach na uczelni i przyswaja nowe wzorce zachowań.

C. Nastolatek nawiązuje przyjaźnie w swojej klasie.

D. Maluch zaczyna mówić pierwsze słowa w domu.

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY B

	INSTANCJA SOCJALIZACYJNA	ICH WPŁYW
	rodzina	Przekazuje podstawowe wartości, normy moralne i wzorce zachowań. Buduje poczucie bezpieczeństwa i przynależności.
	szkoła	Przekazuje wiedzę i umiejętności, uczy dyscypliny, odpowiedzialności oraz funkcjonowania w zorganizowanej grupie.
	media	Dostarczają informacji, kształtują opinie, styl życia i postawy wobec świata. Mogą zarówno poszerzać horyzonty, jak i wprowadzać stereotypy.
	grupa rówieśnicza	Wpływa na kształtowanie tożsamości, akceptację społeczną, normy nieformalne i styl bycia.

ZADANIE 7. (0–2)

Wskaż, która instancja socjalizacyjna ma największy wpływ w opisanej sytuacji (materiał źródłowy A), i uzasadnij odpowiedź.

Instancja: .....

Uzasadnienie: .....

.....

.....

ZADANIE 8. (0–2)

Wyjaśnij różnicę między statusem przypisanym a osiąganym.

Status przypisany: .....

.....

Status osiągany: .....

.....

ARKUSZ 03 — KULTURA, NORMY I DEWIACJA

MATERIAŁ WIZUALNY

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

Kultura obejmuje wartości, symbole, zwyczaje i sposoby zachowania, które są ważne dla danej zbiorowości.
Różne grupy społeczne mogą mieć odmienne normy, dlatego to samo zachowanie bywa oceniane inaczej w różnych środowiskach.

ZADANIE 9. (0–1)

Które stwierdzenie najlepiej opisuje kulturę?

A. Zestaw praw ustanawianych przez państwo.

B. System wartości, norm, symboli i wzorów zachowań ważnych dla danej zbiorowości.

C. Zbiory danych statystycznych dotyczących społeczeństwa.

D. Reguły techniczne dotyczące produkcji dóbr.

ZADANIE 10. (0–2)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

		P	F
1.	Normy formalne są spisane i mają umocowanie prawne.	P	F
2.	Normy nieformalne powstają samorzutnie w grupie społecznej.	P	F
3.	Złamanie normy nieformalnej nie może spotkać się z reakcją otoczenia.	P	F

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY B

Uczeń łamie ustaloną zasadę szkolną i spóźnia się na ważny apel. Nauczyciel zwraca mu uwagę, a klasa reaguje dezaprobatą.

ZADANIE 11. (0–1)

Wskaż rodzaj sankcji społecznej zastosowanej w opisanej sytuacji.

A. Sankcja formalna pozytywna

B. Sankcja formalna negatywna

C. Sankcja nieformalna pozytywna

D. Sankcja nieformalna negatywna

ZADANIE 12. (0–2)

Wyjaśnij, dlaczego to samo zachowanie może być oceniane różnie w różnych środowiskach.

.....

.....

.....

.....

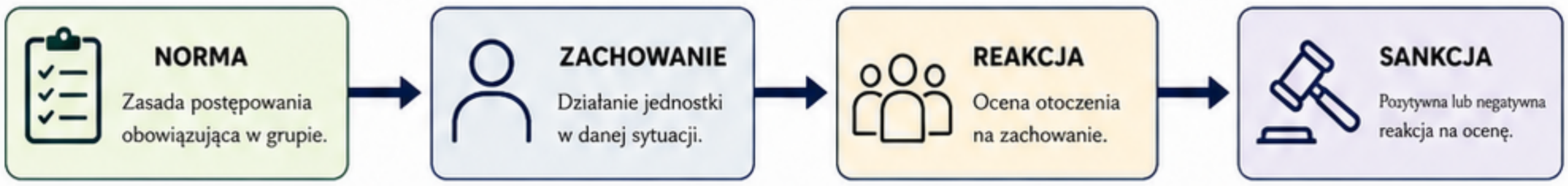

ARKUSZ 04 — NIERÓWNOŚCI SPOŁECZNE I RUCHLIWOŚĆ

MATERIAŁ WIZUALNY

ZADANIE 13. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Nierówności społeczne to

(A) różnice w dostępie do dóbr i usług, a także w szansach życiowych poszczególnych osób i grup.

(B) całkowity brak różnic między ludźmi w każdej dziedzinie życia.

(C) różnice w wieku występujące między ludźmi.

(D) różnice, które dotyczą wyłącznie wykształcenia.

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

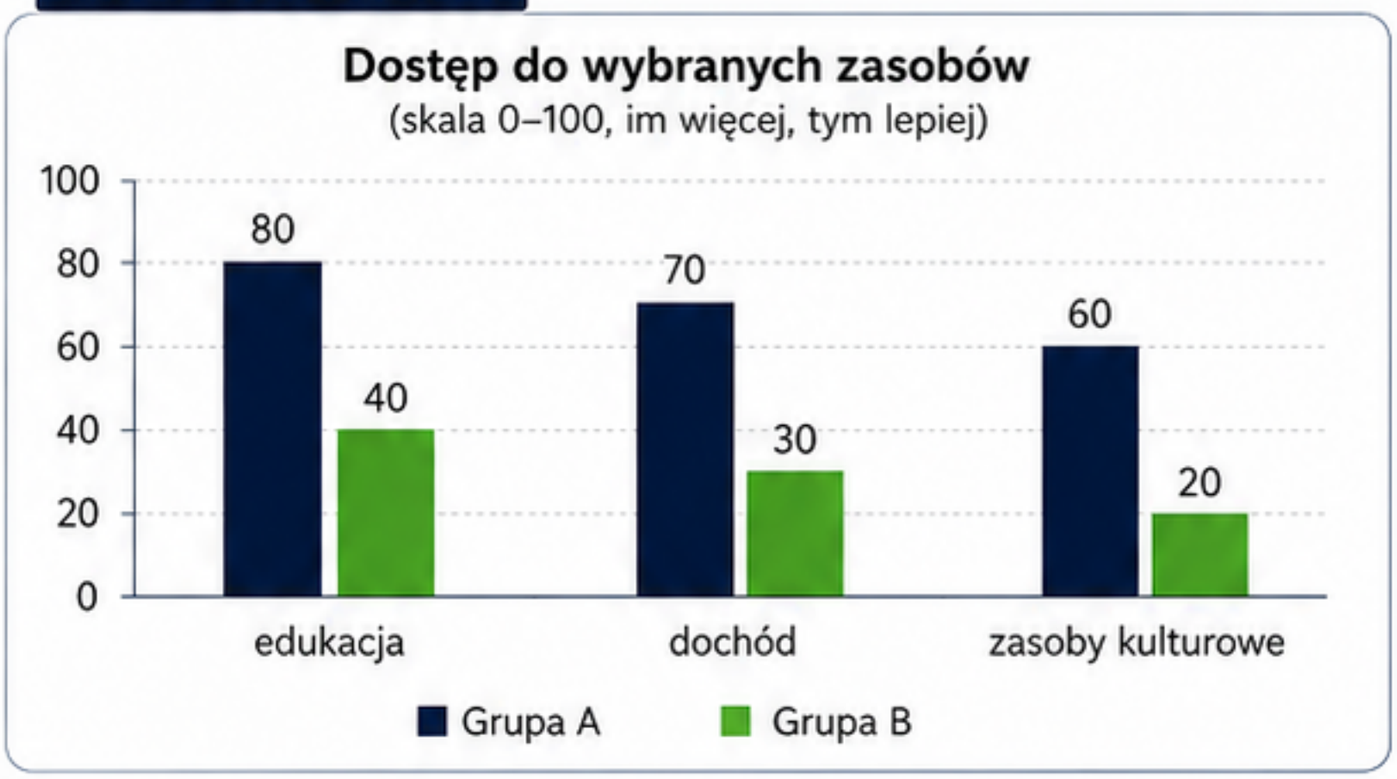

ZADANIE 14. (0–3)

Na podstawie wykresu wskaż, która grupa ma większy dostęp do danego zasobu.

Zasób	Grupa z większym dostępem
edukacja	
dochód	
zasoby kulturowe	

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY B

Dwoje uczniów rozpoczyna naukę w tej samej szkole, ale jedno z nich ma w domu dostęp do korepetycji, książek i wsparcia edukacyjnego, a drugie musi łączyć naukę z dodatkowymi obowiązkami i ma mniej zasobów.

ZADANIE 15. (0–2)

Wyjaśnij, jak środowisko rodzinne może wpływać na szanse edukacyjne.

.....

.....

.....

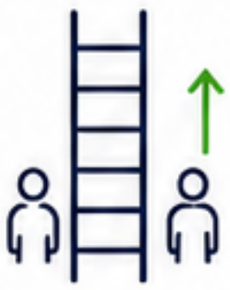

ZADANIE 16. (0–2)

Podaj jeden przykład ruchliwości społecznej i wyjaśnij, czy jest to ruchliwość pionowa, czy pozioma.

.....

.....

MODUŁ 02

PAŃSTWO, DEMOKRACJA I PRAWO

Zadania dotyczące ustroju państwa, zasad demokracji, praw obywatela i funkcjonowania instytucji publicznych

Zrozumienie zasad państwa prawa i życia obywatelskiego pomaga lepiej analizować współczesną rzeczywistość społeczną i polityczną.

W tym module:

- konstytucja
- demokracja
- wybory
- partie polityczne
- media
- prawa człowieka
- społeczeństwo obywatelskie

ARKUSZ 05 — KONSTYTUCJA, PAŃSTWO I OBYWATEL

MATERIAŁ WIZUALNY

CZĘŚĆ II — PAŃSTWO I PRAWO

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

Konstytucja określa podstawowe zasady ustroju państwa, kompetencje organów władzy oraz prawa i wolności obywateli. Jest najważniejszym aktem prawnym w państwie i stanowi punkt odniesienia dla innych ustaw.

ZADANIE 17. (0–1)

Która odpowiedź najlepiej wyjaśnia, czym jest konstytucja?

Wybierz właściwą odpowiedź.

A Zbiór lokalnych zwyczajów i tradycji.

B Najważniejszy akt prawny określający ustrój państwa i prawa obywateli.

C Plan pracy rządu na jeden rok.

D Regulamin działania jednej instytucji publicznej.

Odpowiedź: ☐

ZADANIE 18. (0–2)

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Wstaw znak X w odpowiednie pola tabeli.

	Zdanie	Prawda	Fałsz
1.	Trójpodział władzy oznacza oddzielenie władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej.		
2.	Konstytucja ma niższą rangę niż zwykłe ustawy.		
3.	Zasada państwa prawa oznacza, że organy władzy działają na podstawie prawa i w jego granicach.		

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY B

władza ustawodawcza	władza wykonawcza	władza sądownicza
		
parlament	rząd	sądownictwo

ZADANIE 19. (0–2)

Na podstawie schematu dopisz po jednym przykładzie instytucji należącej do każdej władzy.

ustawodawcza: .....

wykonawcza: .....

sądownicza: .....

ZADANIE 20. (0–2)

Wyjaśnij, dlaczego zasada państwa prawa jest ważna dla obywatela.

.....

.....

.....

Słowa kluczowe: konstytucja, państwo prawa, trójpodział władzy, obywatel, wolności i prawa

ARKUSZ 06 – DEMOKRACJA, WYBORY I PARTIE POLITYCZNE

MATERIAŁ WIZUALNY

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

Demokracja opiera się na udziale obywateli, pluralizmie politycznym, wolnych wyborach i odpowiedzialności władzy przed społeczeństwem. Obywatele mogą wybierać swoich przedstawicieli i kontrolować działania władz.

ZADANIE 21. (0–1)

Która cecha najlepiej charakteryzuje państwo demokratyczne?

A Brak wyborów i pełna kontrola jednej grupy nad państwem.

B Udział obywateli, pluralizm polityczny i wolne wybory.

C Dziedziczenie władzy bez udziału społeczeństwa.

D Podejmowanie decyzji bez odpowiedzialności wobec obywateli.

ZADANIE 22. (0–4)

Połącz pojęcia z opisami.

1. pluralizm polityczny	• udział procentowy uprawnionych, którzy wzięli udział w głosowaniu
2. frekwencja wyborcza	• okres działań informacyjnych i promocyjnych przed wyborami
3. partia polityczna	• współistnienie różnych poglądów i ugrupowań politycznych
4. kampania wyborcza	• organizacja dążąca do zdobycia lub sprawowania władzy

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY B

ZADANIE 23. (0–2)

Uporządkuj etapy procesu wyborczego i krótko wyjaśnij, dlaczego uczciwość wyborów jest ważna dla demokracji.

Kolejność etapów: ..... → ..... → ..... → .....

Wyjaśnienie:

.....

.....

ZADANIE 24. (0–2)

Wyjaśnij jedną funkcję partii politycznych w życiu publicznym.

.....

.....

Uwaga maturalna: odróżniaj udział obywateli od działań partii oraz zasady ustroju od konkretnych działań politycznych.

ARKUSZ 07 –
SAMORZĄD, MEDIA I OPINIA PUBLICZNA

MATERIAŁ WIZUALNY

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

Mieszkańcy gminy dyskutują o budowie nowego obiektu sportowego. Część osób popiera inwestycję, inni wskazują na potrzebę remontu dróg i szkoły. Swoje opinie wyrażają podczas spotkania z władzami lokalnymi oraz w mediach lokalnych.

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY B

Media informują, komentują, wpływają na debatę publiczną i pomagają obywatelom orientować się w sprawach publicznych. Dzięki nim ludzie mogą śledzić decyzje władz, poznawać różne opinie i brać udział w dyskusji społecznej.

ZADANIE 25. (0–1)

Która instytucja jest najbliżej codziennych spraw mieszkańców?

- **A** samorząd terytorialny
- **B** organizacja międzynarodowa
- **C** sąd konstytucyjny
- **D** partia polityczna

ZADANIE 26. (0–2)

Na podstawie opisu wskaż dwa przykłady działań samorządu terytorialnego.

1. .....

.....

2. .....

.....

ZADANIE 27. (0–2)

Oceń prawdziwość zdań dotyczących funkcji mediów.

	Zdanie	Prawda	Fałsz
1.	Media mogą przekazywać informacje o sprawach publicznych.		
2.	Media nie mają żadnego wpływu na debatę publiczną.		
3.	Obywatele mogą dzięki mediom poznawać różne stanowiska.		

ZADANIE 28. (0–2)

Wyjaśnij, czym jest opinia publiczna i dlaczego ma znaczenie w demokracji.

.....

.....

.....

Pomyśl: skąd najczęściej czerpiesz informacje o sprawach publicznych?

ARKUSZ 08 — PRAWA CZŁOWIEKA I SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE

MATERIAŁ WIZUALNY

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

Prawa człowieka są powszechne, przyrodzone i niezbywalne.
Przysługują każdej osobie z racji godności człowieka.
Społeczeństwo obywatelskie obejmuje aktywność obywateli na rzecz dobra wspólnego, często realizowaną poprzez organizacje społeczne i inicjatywy lokalne.

ZADANIE 29. (0–1)

Które stwierdzenie najlepiej opisuje prawa człowieka?

A Są przywilejem nadawanym tylko wybranym grupom.

B Są powszechne, przyrodzone i niezbywalne.

C Obowiązują wyłącznie podczas wyborów.

D Dotyczą jedynie relacji między partiami politycznymi.

ZADANIE 30. (0–3)

Przyporządkuj przykłady do właściwej kategorii.

prawa osobiste	prawa polityczne	prawa socjalne

wolność słowa | prawo do udziału w wyborach | prawo do ochrony zdrowia

prawo do prywatności | prawo do tworzenia partii | prawo do pomocy społecznej

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY B

Lokalna fundacja organizuje zbiórkę szkolnych przyborów dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji. W akcję angażują się mieszkańcy, nauczyciele i wolontariusze.

ZADANIE 31. (0–2)

Na podstawie opisu wyjaśnij, dlaczego przedstawione działanie można uznać za przykład aktywności społeczeństwa obywatelskiego.

.....

.....

.....

ZADANIE 32. (0–2)

Podaj jeden przykład działania obywatelskiego, które może poprawiać życie lokalnej społeczności.

.....

.....

.....

Słowa kluczowe: godność człowieka, prawa obywatelskie, organizacje pozarządowe, dobro wspólne, aktywność społeczna

MODUŁ 03

GOSPODARKA, PRACA I POLITYKA SPOŁECZNA

Zadania dotyczące rynku, zatrudnienia, nierówności ekonomicznych i wyzwań społecznych

> *Życie społeczne nieodłącznie łączy się z pracą, dochodem, bezpieczeństwem socjalnym i decyzjami gospodarczymi.*

W tym module:

- gospodarka rynkowa
- przedsiębiorczość
- praca i bezrobocie
- polityka społeczna
- nierówności ekonomiczne
- globalizacja

MATERIAŁ WIZUALNY

ARKUSZ 09 — GOSPODARKA RYNKOWA I PRACA

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

W gospodarce rynkowej ważną rolę odgrywają popyt, podaż, konsumenci, przedsiębiorcy i państwo. Decyzje dotyczące produkcji, sprzedaży i zakupu są związane z potrzebami ludzi oraz warunkami rynku.

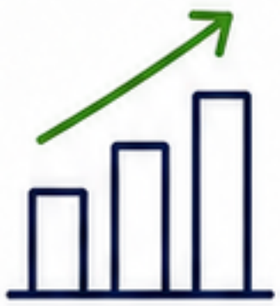

ZADANIE 33. (0–1)

Który element najlepiej charakteryzuje gospodarkę rynkową?

A Ceny są całkowicie niezależne od popytu i podaży.

B Popyt i podaż wpływają na decyzje gospodarcze.

C Państwo samodzielnie ustala każdy zakup obywatela.

D Produkcja nie zależy od potrzeb konsumentów.

ZADANIE 34. (0–4)

Połącz pojęcia z właściwymi opisami.

1. popyt	osoba kupująca dobra i usługi
2. podaż	ilość towarów i usług oferowanych na rynku
3. konsument	zapotrzebowanie na dobra i usługi
4. przedsiębiorca	osoba prowadząca działalność gospodarczą

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY B

Zatrudnienie w sektorach gospodarki

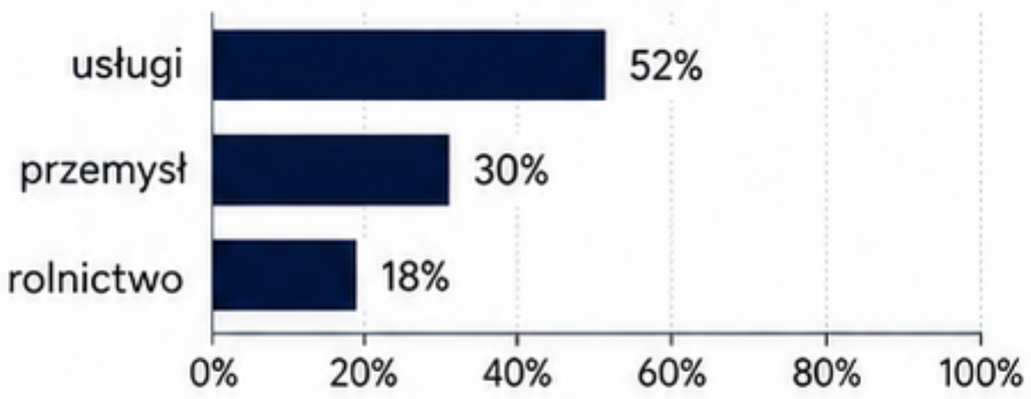

ZADANIE 35. (0–2)

Na podstawie danych wskaż, w którym sektorze pracuje najwięcej osób, i zapisz wniosek.

Sektor: .....

Wniosek: .....

.....

.....

ZADANIE 36. (0–2)

Wyjaśnij, dlaczego praca ma znaczenie nie tylko ekonomiczne, ale także społeczne.

.....

.....

.....

Pamiętaj: w WOS-ie praca to nie tylko źródło dochodu, lecz także element pozycji społecznej, samodzielności i uczestnictwa w życiu społecznym.

ARKUSZ 10 — POLITYKA SPOŁECZNA I NIERÓWNOŚCI

MATERIAŁ WIZUALNY

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

Polityka społeczna obejmuje działania państwa i instytucji publicznych mające na celu wsparcie osób i grup znajdujących się w trudniejszej sytuacji. Może dotyczyć edukacji, zdrowia, rynku pracy, pomocy rodzinom i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

ZADANIE 37. (0–1)

Który przykład najlepiej pokazuje działanie polityki społecznej?

A Organizacja konkursu reklamowego przez prywatną firmę.

B Program stypendialny wspierający uczniów z mniej zamożnych rodzin.

C Sprzedaż nowego modelu telefonu.

D Tworzenie prywatnej kolekcji dzieł sztuki.

Odpowiedź: ☐

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY B

Dostęp do wybranych usług
(skala 0–100, im więcej, tym lepiej)

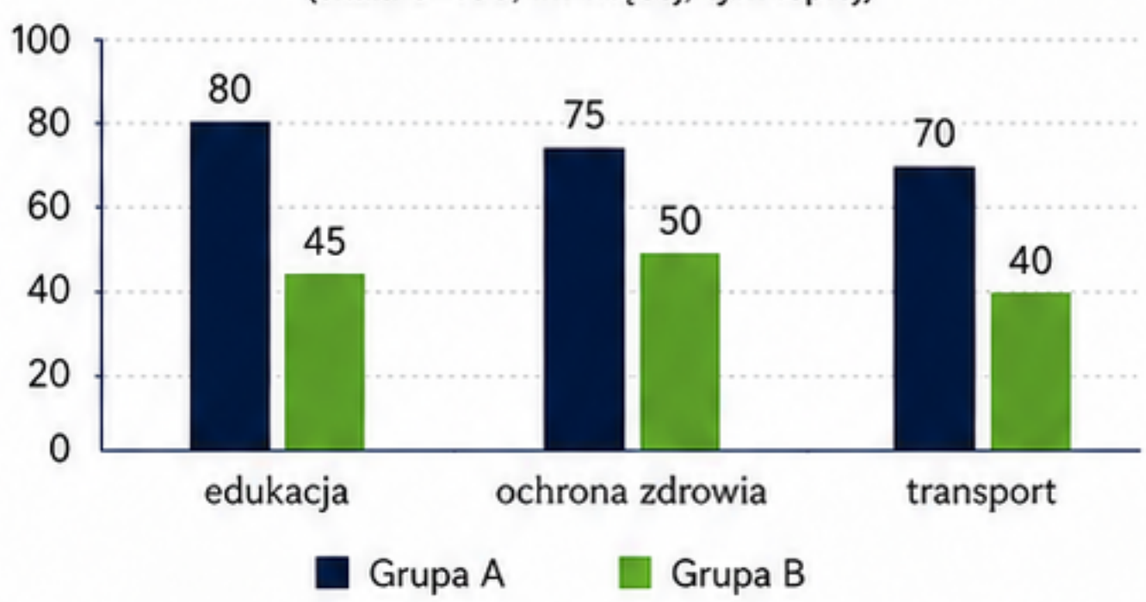

ZADANIE 38. (0–2)

Odczytaj dane z wykresu i wskaż, gdzie widoczne są nierówności.

.....

.....

.....

ZADANIE 39. (0–2)

Oceń prawdziwość poniższych zdań.

	Zdanie	Prawda	Fałsz
1.	Ubóstwo może ograniczać dostęp do edukacji i usług.		
2.	Wykluczenie społeczne nie ma wpływu na codzienne życie ludzi.		
3.	Świadczenia społeczne są jednym z narzędzi polityki społecznej.		

ZADANIE 40. (0–2)

Wyjaśnij, w jaki sposób nierówności ekonomiczne mogą wpływać na codzienne szanse życiowe ludzi.

.....

.....

.....

Przykłady polityki społecznej: stypendia, zasiłki, programy wsparcia rodzin, pomoc dla osób bezrobotnych, dostęp do edukacji i ochrony zdrowia

WSPARCIE RODZIN

OCHRONA ZDROWIA

EDUKACJA

RYNEK PRACY

POMOC SPOŁECZNA

ARKUSZ 11 – GLOBALIZACJA I WSPÓŁCZESNE WYZWANIA

MATERIAŁ WIZUALNY

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

Globalizacja to proces, w którym przepływ towarów, informacji, kapitału i ludzi coraz silniej łączy państwa. Zjawisko to ułatwia współpracę i rozwój, ale tworzy również nowe zależności oraz wyzwania.

ZADANIE 41. (0–1)

Który przykład najlepiej ilustruje globalizację?

A. Zakup lokalnego biletu autobusowego w jednej gminie.

B. Współpraca firm z różnych krajów przy produkcji jednego produktu.

C. Wyłącznie prywatna rozmowa dwóch osób.

D. Szkolny regulamin obowiązujący tylko w jednej klasie.

ZADANIE 42. (0–2)

Wskaż jedną korzyść i jedno zagrożenie związane z globalizacją.

Korzyść:

.....

.....

.....

Zagrożenie:

.....

.....

.....

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY B

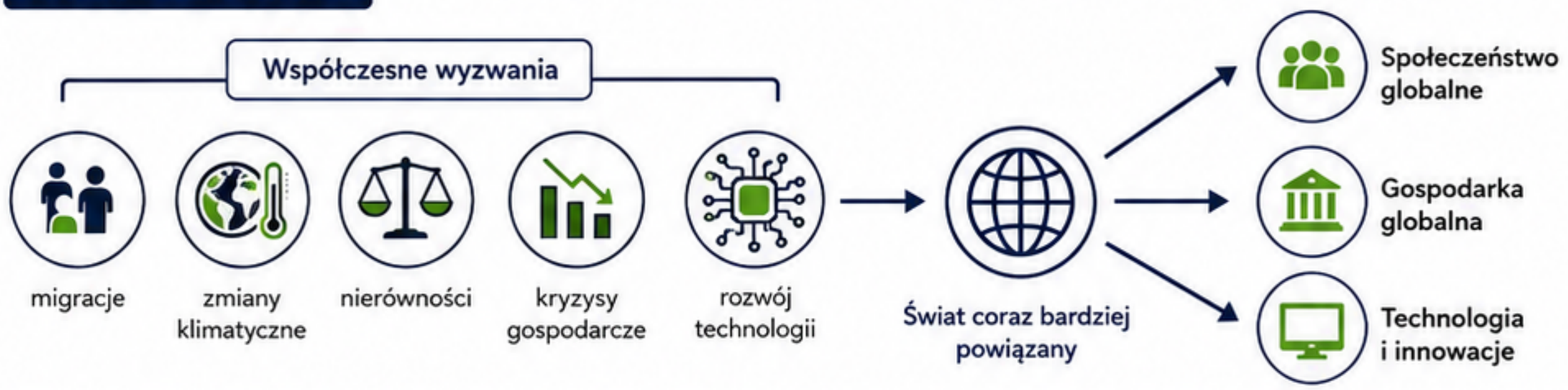

ZADANIE 43. (0–3)

Przyporządkuj zjawiska do właściwej kategorii.

migracje | bezrobocie | konflikty międzynarodowe | ubóstwo | inflacja | bezpieczeństwo energetyczne

wyzwania społeczne	wyzwania gospodarcze	wyzwania polityczne
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

ZADANIE 44. (0–2)

Wyjaśnij, dlaczego współczesne problemy często wymagają współpracy międzynarodowej.

.....

.....

.....

.....

.....

Uwaga: w odpowiedziach unikaj zbyt ogólnych sformułowań — podawaj konkretne przykłady.

MODUŁ 04

ANALIZA ŹRÓDEŁ I WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA

Ćwiczenia rozwijające umiejętność interpretacji tekstów, wykresów, materiałów wizualnych i formułowania odpowiedzi

> *Na maturze liczy się nie tylko wiedza, ale również umiejętność uważnej analizy i jasnego argumentowania.*

W tym module:

- analiza tekstu źródłowego
- interpretacja wykresów
- porównywanie stanowisk
- uzasadnianie odpowiedzi
- wypowiedź argumentacyjna

MATERIAŁ WIZUALNY

ARKUSZ 12 – ANALIZA TEKSTU ŹRÓDŁOWEGO

CZĘŚĆ III – ANALIZA ŹRÓDEŁ

W zadaniach z materiałem źródłowym najważniejsze jest uważne czytanie polecenia i odróżnianie informacji podanych w tekście od własnej wiedzy.

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

Aktywność obywatelska nie ogranicza się wyłącznie do udziału w wyborach. Obywatele mogą wpływać na życie publiczne także przez działalność w organizacjach społecznych, udział w konsultacjach, petycje, wolontariat, debatę publiczną oraz kontrolowanie działań władz. Im więcej osób rozumie swoje prawa i obowiązki, tym łatwiej budować społeczeństwo obywatelskie.

ZADANIE 45. (0–2)

Na podstawie tekstu wskaż dwa sposoby aktywności obywatelskiej inne niż udział w wyborach.

1. .....

.....

2. .....

.....

ZADANIE 46. (0–2)

Wyjaśnij, dlaczego autor tekstu łączy aktywność obywatelską ze społeczeństwem obywatelskim.

.....

.....

.....

.....

.....

ZADANIE 47. (0–1)

Które pojęcie najlepiej opisuje główny temat tekstu?

A. alienacja społeczna

B. społeczeństwo obywatelskie

C. gospodarka rynkowa

D. socjalizacja pierwotna

ZADANIE 48. (0–2)

Podaj jeden przykład działania obywatelskiego, którego nie wymieniono w tekście.

.....

.....

.....

.....

Jak odpowiadać?

1. Najpierw znajdź odpowiedź w źródle.
2. Potem dopisz własne wyjaśnienie.
3. Nie kopiuj całych zdań bez potrzeby.
4. Używaj pojęć z WOS-u.

SŁOWA KLUCZOWE: obywatel, aktywność, prawa, obowiązki, społeczeństwo obywatelskie

ARKUSZ 13 — ANALIZA DANYCH I WYKRESÓW

DANE I WYKRESY

CZĘŚĆ III — DANE, TABELE I WYKRESY

W zadaniach z wykresem nie zgaduj. Najpierw odczytaj dane, potem porównaj wartości, a dopiero na końcu sformułuj wniosek.

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

Deklarowany udział młodych ludzi w wybranych formach aktywności społecznej

Forma aktywności	Odsetek uczniów
udział w wolontariacie	42%
podpisanie petycji	35%
udział w debacie szkolnej	28%
udział w konsultacjach lokalnych	14%
działalność w organizacji młodzieżowej	11%

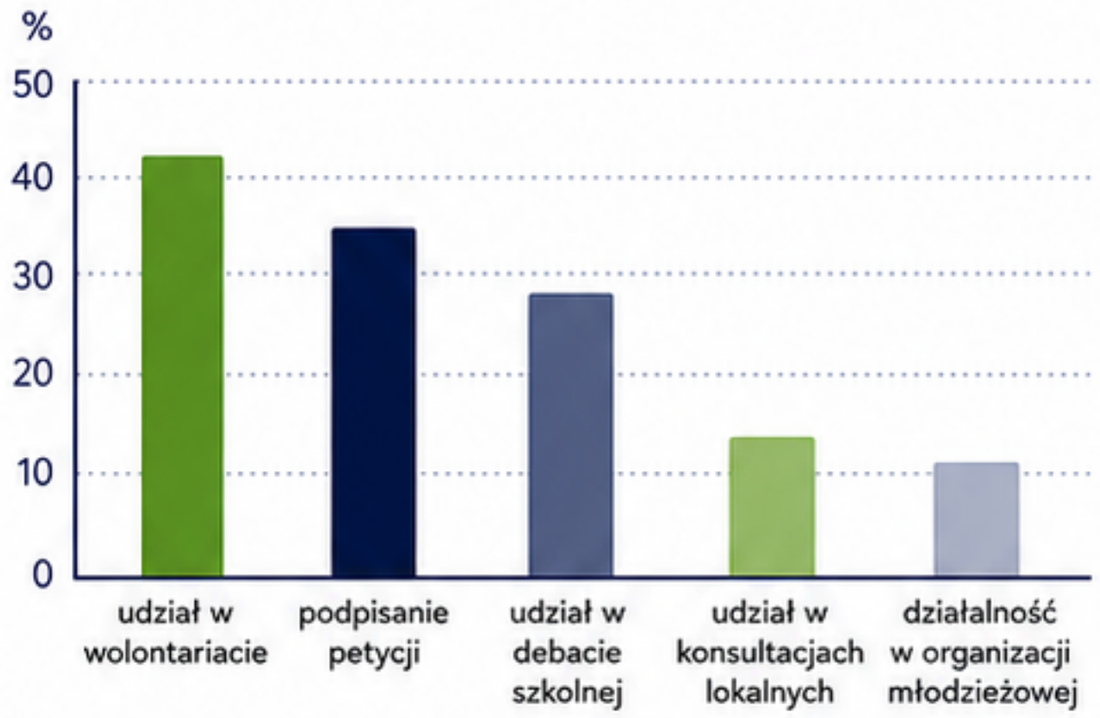

ZADANIE 49. (0–1)

Wskaż formę aktywności, którą deklaruje największy odsetek uczniów.

.....

ZADANIE 50. (0–2)

Wskaż dwie formy aktywności, które deklaruje mniej niż 30% uczniów.

1. .....

2. .....

ZADANIE 51. (0–2)

Na podstawie tabeli sformułuj jeden wniosek dotyczący aktywności społecznej młodych ludzi.

.....

.....

.....

ZADANIE 52. (0–2)

Wyjaśnij, dlaczego udział w konsultacjach lokalnych może być niższy niż udział w wolontariacie.

.....

.....

.....

Uważaj na błąd

Nie pisz: »młodzi ludzie są aktywni«. Napisz konkretnie: w której formie, w jakim stopniu i co wynika z danych.

PRZYKŁAD DOBREJ ODPOWIEDZI

Z danych wynika, że najczęściej deklarowaną formą aktywności jest wolontariat, ponieważ wskazało go 42% uczniów.

MATERIAŁ WIZUALNY

ARKUSZ 14 — PORÓWNANIE STANOWISK

CZĘŚĆ III — PORÓWNANIE I INTERPRETACJA

Porównanie stanowisk polega na wskazaniu podobieństw i różnic.
Nie wystarczy napisać, że autorzy »myślą inaczej«.
Trzeba pokazać, na czym dokładnie polega różnica.

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A (STANOWISKO 1)

Szkoła powinna uczyć przede wszystkim wiedzy potrzebnej na egzaminach. Uczniowie potrzebują jasnych wymagań, uporządkowanych treści i konkretnych umiejętności sprawdzanych w arkuszach.

PODOBIEŃSTWA / RÓŻNICE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY B (STANOWISKO 2)

Szkoła powinna przygotowywać do życia społecznego, a nie tylko do egzaminów. Ważne są umiejętność współpracy, rozmowy, rozumienia problemów publicznych i odpowiedzialnego działania.

ZADANIE 53. (0–2)

Wskaż główną różnicę między stanowiskiem 1 a stanowiskiem 2.

.....

.....

.....

ZADANIE 54. (0–2)

Podaj jeden element, który może łączyć oba stanowiska.

.....

.....

.....

ZADANIE 55. (0–1)

Które stanowisko mocniej podkreśla funkcję obywatelską szkoły?

A stanowisko 1

B stanowisko 2

C oba w takim samym stopniu

D żadne z nich

Jak porównać?

- podobnie jak...
- w przeciwieństwie do...
- oba stanowiska wskazują...
- pierwsze stanowisko akcentuje..., drugie natomiast...

ZADANIE 56. (0–3)

Napisz krótkie uzasadnienie własnej opinii: która funkcja szkoły jest dziś ważniejsza — egzaminacyjna czy społeczna?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MATERIAŁ WIZUALNY

ARKUSZ 15 — WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA

CZĘŚĆ III — ODPOWIEDŹ ROZSZERZONA

Dobra wypowiedź argumentacyjna nie musi być długa, ale powinna mieć jasne stanowisko, argument i przykład. Najważniejsze jest to, aby odpowiedź była logiczna.

Czy młodzi ludzie powinni częściej angażować się w sprawy lokalnej społeczności?

Zajmij stanowisko i uzasadnij je, odwołując się do jednego przykładu działania obywatelskiego.

1 STANOWISKO
Stanowisko: Uważam, że...

2 ARGUMENT
Argument: Po pierwsze / Najważniejszym powodem jest...

3 PRZYKŁAD
Przykład: Przykładem może być...

4 WNIOSEK
Wniosek: Dlatego...

PRZYKŁAD MINI-WYPOWIEDZI

Uważam, że młodzi ludzie powinni częściej angażować się w sprawy lokalnej społeczności, ponieważ dzięki temu uczą się odpowiedzialności i widzą, że ich działania mogą mieć realne znaczenie. Przykładem może być udział w szkolnym wolontariacie albo konsultacjach dotyczących przestrzeni dla młodzieży. Takie działania pomagają budować społeczeństwo obywatelskie.

ZADANIE 57. (0–2)

Uzupełnij schemat własnymi zdaniami.

1 STANOWISKO	.....
2 ARGUMENT	.....
3 PRZYKŁAD	.....
4 WNIOSEK	.....

Czego unikać?

- samej opinii bez uzasadnienia
- zbyt ogólnych zdań
- powtarzania polecenia bez odpowiedzi
- przykładów niezwiązanych z tematem

TEZA + ARGUMENT + PRZYKŁAD

ZADANIE 58. (0–6)

Napisz krótką wypowiedź argumentacyjną na 6–8 zdań.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MATERIAŁ WIZUALNY

ARKUSZ 16 – INTERPRETACJA MATERIAŁU WIZUALNEGO

CZĘŚĆ III — OBRAZ, SYMBOL, PRZEKAZ

Materiał wizualny też jest źródłem. Trzeba opisać to, co widać, a potem wyjaśnić, jakie znaczenie może mieć przedstawiona scena.

MATERIAŁ ŹRÓDŁOWY A

ZADANIE 59. (0–2)

Wskaż dwa elementy ilustracji, które świadczą o aktywności obywatelskiej.

1. .....

2. .....

ZADANIE 60. (0–2)

Wyjaśnij, dlaczego przedstawiona sytuacja może być przykładem działania społeczeństwa obywatelskiego.

.....

.....

.....

.....

ZADANIE 61. (0–1)

Które pojęcie najlepiej pasuje do ilustracji?

- **A** socjalizacja pierwotna
- **B** aktywność obywatelska
- **C** alienacja pracy
- **D** monopol polityczny

ZADANIE 62. (0–2)

Podaj jeden możliwy cel działania przedstawionych osób.

.....

.....

.....

.....

Jak analizować obraz?

1. Opisz, co widzisz.

.....

2. Nazwij osoby, symbole i instytucje.

.....

3. Połącz obraz z pojęciem z WOS-u.

.....

4. Wyciągnij wniosek.

MODUŁ 05

ODPOWIEDZI, SAMOOCENA I PLAN POWTÓRKI

Karty do pracy z arkuszem, sprawdzania postępów i planowania dalszej nauki

> *Powtórka jest skuteczniejsza, gdy wiesz, co już umiesz, gdzie popełniasz błędy i do czego warto wrócić.*

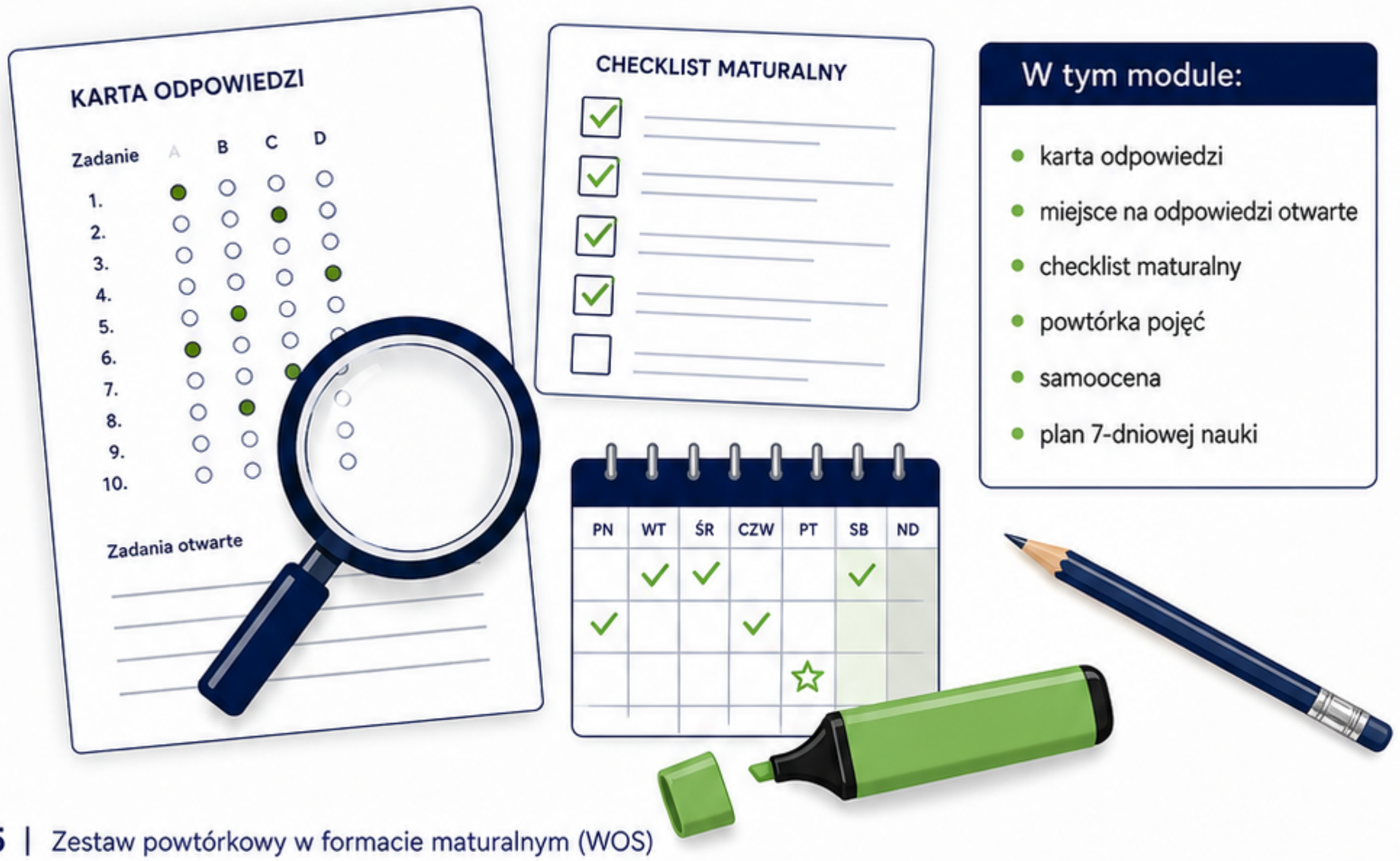

W tym module:

- karta odpowiedzi
- miejsce na odpowiedzi otwarte
- checklist maturalny
- powtórka pojęć
- samoocena
- plan 7-dniowej nauki

KARTA ODPOWIEDZI

Zadania zamknięte — zaznacz jedną poprawną odpowiedź

Przy każdym zadaniu zaznacz wybraną odpowiedź. Po sprawdzeniu wróć do zadań, w których pojawił się błąd, i zapisz obok, którego pojęcia dotyczył problem.

Numer zadania	A	B	C	D	Do poprawy?
Zadanie 1	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 2	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 3	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 4	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 5	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 6	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 7	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 8	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 9	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 10	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 11	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 12	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 13	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 14	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 15	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 16	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 17	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 18	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 19	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 20	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 21	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 22	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 23	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 24	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 25	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 26	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 27	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 28	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 29	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 30	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 31	○	○	○	○	☐ .....
Zadanie 32	○	○	○	○	☐ .....

Notatki

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Po sprawdzeniu:

- zakreśl zadania, które były trudne
- wypisz pojęcia do powtórki
- wróć do źródeł, których nie udało się dobrze zinterpretować

ODPOWIEDZI KRÓTKIE

Zadania wymagające wyjaśnienia, wskazania lub krótkiego uzasadnienia.

Odpowiadaj konkretnie. Najpierw zapisz pojęcie lub informację, potem krótkie wyjaśnienie.
Jeśli polecenie odwołuje się do źródła, użyj informacji z materiału.

Numer zadania	Odpowiedź	Czy odwołałem/am się do źródła?	Czy użyłem/am pojęcia z WOS–u?
Zadanie 33	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 34	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 35	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 36	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 37	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 38	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 39	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 40	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 41	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 42	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 43	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 44	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 45	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 46	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 47	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 48	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 49	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 50	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 51	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie
Zadanie 52	.....	☐ Tak ☐ Nie	☐ Tak ☐ Nie

Dobra odpowiedź krótka

- odpowiada dokładnie na polecenie
- nie jest zbyt ogólna
- zawiera pojęcie lub przykład
- jeśli trzeba — odwołuje się do źródła

Przykład

Zbyt ogólnie: »Ludzie działają razem.«

Lepiej: »Jest to przykład społeczeństwa obywatelskiego, ponieważ obywatele dobrowolnie angażują się w sprawę publiczną.«

ODPOWIEDZI ROZSZERZONE

Miejsce na wypowiedź argumentacyjną i dłuższe uzasadnienia

Przed napisaniem odpowiedzi zaplanuj ją w czterech krokach: **stanowisko, argument, przykład, wniosek.**

PLAN ODPOWIEDZI

Moje stanowisko: .....

Argument 1: .....

Argument 2: .....

Przykład: .....

Wniosek: .....

WŁAŚCIWA ODPOWIEDŹ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SAMOKONTROLA

- ☐ Czy odpowiedziałem/am na temat?
- ☐ Czy podałem/am argument?
- ☐ Czy użyłem/am przykładu?
- ☐ Czy moja odpowiedź jest logiczna?
- ☐ Czy unikam potocznych, zbyt ogólnych zdań?
- ☐ Czy użyłem/am pojęć z WOS-u?

Przydatne zwroty

- Uważam, że... .....
- Moim zdaniem... .....
- Wynika to z faktu, że... .....
- Przykładem może być... .....
- Dlatego można stwierdzić, że... .....

CHECKLIST PRZED MATURĄ Z WOS-U

Sprawdź, czy potrafisz wykonać najważniejsze typy zadań

1. POJĘCIA I DEFINICJE

- [ ] Potrafię wyjaśnić, czym jest społeczeństwo.
- [ ] Rozumiem pojęcia: socjalizacja, rola społeczna, status, grupa społeczna.
- [ ] Odróżniam normy formalne od nieformalnych.
- [ ] Potrafię podać przykłady nierówności społecznych.
- [ ] Rozumiem pojęcie społeczeństwa obywatelskiego.

2. PAŃSTWO I PRAWO

- [ ] Wiem, czym jest konstytucja.
- [ ] Rozumiem trójpodział władzy.
- [ ] Potrafię wyjaśnić zasadę państwa prawa.
- [ ] Znam podstawowe cechy demokracji.
- [ ] Rozumiem rolę wyborów i partii politycznych.

3. ŹRÓDŁA I DANE

- [ ] Potrafię odczytać informacje z tabeli.
- [ ] Potrafię sformułować wniosek z wykresu.
- [ ] Odróżniam fakt od opinii.
- [ ] Potrafię porównać dwa stanowiska.
- [ ] Potrafię odwołać się do materiału źródłowego.

4. ODPOWIEDZI OTWARTE

- [ ] Umiem napisać krótkie uzasadnienie.
- [ ] Potrafię podać przykład.
- [ ] Potrafię zbudować wypowiedź argumentacyjną.
- [ ] Używam pojęć z WOS-u.
- [ ] Odpowiadam dokładnie na polecenie.

**Jeśli przy którymś punkcie zaznaczasz »nie«,
wróć do odpowiedniego arkusza i wykonaj zadanie jeszcze raz.**

POWTÓRKA POJĘĆ KLUCZOWYCH

OJĘCIA

Najważniejsze pojęcia, które warto umieć wyjaśnić własnymi słowami

Nie ucz się definicji mechanicznie. Spróbuj wyjaśnić każde pojęcie prostym językiem i podać przykład z życia społecznego.

SPOŁECZEŃSTWO I SOCJOLOGIA

- społeczeństwo — grupa ludzi połączona relacjami, normami i instytucjami
- socjalizacja — proces uczenia się życia w społeczeństwie
- rola społeczna — oczekiwany sposób zachowania związany z daną pozycją
- status społeczny — miejsce jednostki w strukturze społecznej
- grupa społeczna — zbiorowość ludzi, których łączą relacje i wspólne zasady
- instytucja społeczna — utrwalony sposób organizowania ważnych spraw społecznych

KULTURA I NORMY

- kultura — wspólne znaczenia, wartości, symbole i wzory zachowań
- norma społeczna — zasada mówiąca, jak należy się zachowywać
- sankcja społeczna — reakcja otoczenia na zachowanie zgodne lub niezgodne z normą
- dewiacja — zachowanie uznane za naruszenie normy
- stereotyp — uproszczony obraz osoby lub grupy
- kapitał kulturowy — wiedza, język, styl i kompetencje ułatwiające funkcjonowanie społeczne

PAŃSTWO I OBYWATEL

- konstytucja — najważniejszy akt prawny państwa
- państwo prawa — państwo, w którym władza działa na podstawie prawa
- demokracja — system, w którym obywatele mają wpływ na władzę
- obywatelstwo — więź prawna między osobą a państwem
- prawa człowieka — podstawowe prawa przysługujące każdej osobie
- społeczeństwo obywatelskie — aktywni obywatele działający poza samym państwem

GOSPODARKA I WSPÓŁCZESNOŚĆ

- gospodarka rynkowa — system oparty na popycie, podaży i działalności podmiotów gospodarczych
- popyt — zapotrzebowanie na dobra lub usługi
- podaż — ilość dóbr lub usług oferowanych na rynku
- bezrobocie — sytuacja braku pracy mimo gotowości do jej podjęcia
- polityka społeczna — działania wspierające osoby i grupy w trudniejszej sytuacji
- globalizacja — proces coraz silniejszego powiązania państw, gospodarek i społeczeństw

Mini-zadanie: Wybierz 5 pojęć, których nie umiesz jeszcze dobrze wyjaśnić. Zapisz je na osobnej kartce i dopisz po jednym przykładzie.

TABELA SAMOOCENY

SAMO

Sprawdź, co już umiesz, a co wymaga powtórki

Samoocena pomaga zauważyć, czy problem dotyczył wiedzy, czytania polecenia, analizy źródła czy formułowania odpowiedzi.

	Obszar	Jak mi poszło?	Co było trudne?	Co powtarzam da
1.	**Społeczeństwo i socjologia** pojęcia, role społeczne, socjalizacja, grupy			
2.	**Kultura, normy i dewiacja** normy, sankcje, zwyczaje, stereotypy			
3.	**Nierówności społeczne** szanse życiowe, ruchliwość, kapitał kulturowy			
4.	**Państwo i konstytucja** ustrój, państwo prawa, trójpodział władzy			
5.	**Demokracja i wybory** pluralizm, partie, frekwencja, kampania			
6.	**Media i opinia publiczna** funkcje mediów, debata, informacje			
7.	**Prawa człowieka** godność, wolności, prawa obywatelskie			
8.	**Społeczeństwo obywatelskie** NGO, wolontariat, inicjatywy, petycje			
9.	**Gospodarka i praca** popyt, podaż, rynek, zatrudnienie			
10.	**Globalizacja** zależności, migracje, technologia, wyzwania			

Zaznacz symbol:

✓ umiem dobrze

~ muszę powtórzyć

! potrzebuję pomocy lub dodatkowego wyjaśnienia

Jeśli najwięcej znaków »!« pojawia się przy analizie źródeł, ćwicz nie tylko teorię, ale też czytanie poleceń i wyciąganie wniosków.

Moje 3 najmocniejsze obszary:

1. _____
2. _____
3. _____

3 tematy do powtórki w pierwszej kolejności:

1. _____
2. _____
3. _____

Jedna umiejętność, którą chcę poprawić przed maturą:

1. _____
2. _____
3. _____

MODUŁ 06

FINAŁ

MINI-ARKUSZE I POWTÓRKA KOŃCOWA

Dodatkowe zadania do utrwalenia wiedzy i sprawdzenia gotowości

Ostatni etap powtórki to sprawdzenie, czy potrafisz samodzielnie rozwiązać nowe zadania i wyciągnąć wnioski z własnych błędów.

W tym module:

- plan 7-dniowej powtórki
- mini-arkusz bonusowy 1
- mini-arkusz bonusowy 2
- miejsce na notatki
- zamknięcie pracy z materiałem

CZAS NA POWTÓRKĘ!

- ☑ PLAN
- ☑ ZADANIA
- ☑ ANALIZA
- ☑ WNIOSKI
- ☑ MATURA

SPOŁECZEŃSTWO

PAŃSTWO

PRAKTYKA

MATURA

PLAN 7-DNIOWEJ POWTÓRKI

PLAN

Krótki plan nauki przed sprawdzianem lub maturą

Nie musisz powtarzać wszystkiego naraz. Lepiej pracować codziennie krótko, ale konkretnie: pojęcia, zadania, źródła, błędy i odpowiedzi otwarte.

Dzień	Co powtarzam?	Jak pracuję?	Po czym poznaję, że umiem?	✓
DZIEŃ 1	**Społeczeństwo, socjalizacja, role**	Przeczytaj powtórkę pojęć, rozwiąż zadania z arkuszy 01–02, wypisz 5 trudnych pojęć.	Potrafię wyjaśnić pojęcia własnymi słowami.	☐
DZIEŃ 2	**Kultura, normy, nierówności**	Wróć do arkuszy 03–04, popraw błędne odpowiedzi, dopisz przykłady z życia codziennego.	Potrafię podać przykład normy, sankcji i nierówności.	☐
DZIEŃ 3	**Państwo, konstytucja, demokracja**	Rozwiąż zadania z arkuszy 05–06, zrób własną mini-mapę: państwo → prawo → obywatel.	Rozumiem trójpodział władzy i cechy demokracji.	☐
DZIEŃ 4	**Samorząd, media, prawa człowieka**	Wróć do arkuszy 07–08, ćwicz krótkie uzasadnienia i przykłady działań obywatelskich.	Potrafię wyjaśnić, czym jest społeczeństwo obywatelskie.	☐
DZIEŃ 5	**Gospodarka, praca, polityka społeczna**	Rozwiąż zadania z arkuszy 09–11, przećwicz odczytywanie tabel i wykresów.	Potrafię połączyć gospodarkę z życiem społecznym.	☐
DZIEŃ 6	**Analiza źródeł i argumentacja**	Wykonaj arkusze 12–16, napisz jedną krótką wypowiedź argumentacyjną.	Potrafię odpowiedzieć na podstawie tekstu, danych lub ilustracji.	☐
DZIEŃ 7	**Próba generalna**	Wykonaj mini-arkusze bonusowe bez zaglądania do notatek. Sprawdź błędy i wypełnij samoocenę.	Wiem, co jeszcze powtórzyć przed właściwym sprawdzianem.	☐

Najważniejsze nie jest to, żeby od razu zrobić wszystko idealnie. Najważniejsze jest to, żeby po każdym błędzie wiedzieć, czego się nauczyć.

MINI-ARKUSZ BONUSOWY 1

TRENING

Społeczeństwo, obywatel, państwo

Rozwiąż zadania bez zaglądania do wcześniejszych stron. Po zakończeniu sprawdź, które pojęcia wymagają powtórki.

Materiał źródłowy A

W demokratycznym państwie obywatele mogą uczestniczyć w życiu publicznym na wiele sposobów. Oprócz udziału w wyborach ważne są debaty, konsultacje społeczne, działalność organizacji pozarządowych oraz kontrolowanie działań władz. Aktywność obywatelska wzmacnia odpowiedzialność za dobro wspólne.

Zadanie 63 (0–2)

Wskaż dwa sposoby uczestnictwa obywateli w życiu publicznym wymienione w tekście.

Zadanie 64. (0–1)

Które pojęcie najlepiej pasuje do tekstu?

- ☐ A. społeczeństwo obywatelskie
- ☐ B. gospodarka centralnie planowana
- ☐ C. socjalizacja pierwotna
- ☐ D. wykluczenie ekonomiczne

Zadanie 65 (0–2)

Wyjaśnij, czym różni się udział w wyborach od działalności w organizacji pozarządowej.

Zadanie 66 (0–1)

Podaj jeden przykład działania obywatelskiego w szkole lub lokalnej społeczności.

Materiał źródłowy B

Zadanie 67 (0–2)

Na podstawie schematu wyjaśnij, dlaczego prawa obywatela łączą się z odpowiedzialnością.

Po rozwiązaniu mini-arkusza zapisz jedno pojęcie, które było najtrudniejsze.

MINI-ARKUSZ BONUSOWY 2

OSTATNIA

Gospodarka, dane, polityka społeczna, argumentacja

Wykonaj zadania w kolejności. Najpierw odczytaj dane, potem odpowiedz na pytania, a na końcu napisz krótką wypowiedź argumentacyjną.

Materiał źródłowy A

Przykładowe problemy społeczne i możliwe działania publiczne

Problem społeczny	Możliwe działanie
bezrobocie młodych	szkolenia zawodowe i doradztwo
ubóstwo rodzin	świadczenia i wsparcie lokalne
niski udział obywateli	edukacja obywatelska i konsultacje
wykluczenie cyfrowe	dostęp do sprzętu i internetu
samotność seniorów	kluby seniora i wolontariat

Zadanie 68 (0–1)

Wskaż problem, któremu można przeciwdziałać przez edukację obywatelską i konsultacje.

Zadanie 69 (0–2)

Wyjaśnij, dlaczego szkolenia zawodowe mogą być odpowiedzią na bezrobocie młodych.

Zadanie 70. (0–1)

Które pojęcie najlepiej opisuje działania wymienione w drugiej kolumnie tabeli?

- ☐ A. polityka społeczna
- ☐ B. socjalizacja pierwotna
- ☐ C. monarchia absolutna
- ☐ D. kultura masowa

Zadanie 71 (0–2)

Podaj jeden przykład problemu społecznego, którego nie ma w tabeli, i zaproponuj możliwe działanie.

Zadanie 72. (0–6)

Czy państwo powinno aktywnie wspierać osoby i grupy znajdujące się w trudnej sytuacji społecznej? Zajmij stanowisko i uzasadnij je, odwołując się do jednego przykładu.

Schemat pomocniczy: Stanowisko → argument → przykład → wniosek

Zakończyłeś/zakończyłaś zestaw. Wróć do tabeli samooceny i zaznacz, które obszary wymagają ostatniej powtórki.